

Overgrepet i NRK

SVARET fra NRK på vår påtale i går av den grove sensur som ble øvet mot maleren Victor Smith under utsendelsen av TV-programmet «Ønskebildet» søndag kveld, gir om enn indirekte et underlig bilde av den maktfullkommenhet som denne monopolinstitusjon mener å kunne tilta seg overfor dem som den har innbudt til å opptre i sine programmer.

Den enkle og nakne situasjonen søndag kveld var at programledelsen ved uærlig spill overfor foredragsholderen valgte å lure igjennom en annonsert programpost «for ikke å skuffe tilskuerne». Det gjorde den i stedet for ærlig og redelig å avlyse hele programposten, dersom den nå engang mente at det her forelå et så alvorlig krav fra foredragsholderen på misbruk av mikrofonen at det ikke kunne tolereres. Det var en så uhørt og lumpen fremgangsmåte at den ikke lar seg forsvare.

DET forsøk på korrigerende og retusjering som TV-ledelsen gjennom NRK's pressesekretær annet steds gir av episoden, endrer ikke det vesentlige i overgrepet. Gjennom en forenklingens kunst, vil den få publikum til å tro at ledelsen like i siste øyeblikk av en urimelig foredragsholder og mot avtale var blitt stillet kniven på strupen. Og at den så å si var tvunget til å handle som den gjorde i nødverge for ikke å skuffe sine tilskuere. Etter den mer nyanserte fremstilling vi har fått av forspillet til programposten fra hr. Smiths side, fortøner det ønskebilde av situasjonen programledelsen bringer, seg temmelig annerledes i virkeligheten.

Dens martyrium fordunster, og arrogansen og lumpenheten blir stående.

DA programledelsen i sin tid innbød Victor Smith til å ta «Ønskebildet» i TV-serien, takket han for det. Men den fikk samtidig for å unngå misforståelser klar beskjed om at han gikk ut fra at den visste hvor han sto, at han kom til å tale ut fra et personlig engasjement, og at han hadde en kjettersk oppfatning av kunst sterkt avvikende fra det vanlige «dogmatiske» kunstsyn. Hans innleverte manuskript som ga uttrykk for denne filosofi ble da også godtatt. Han hadde forståelsen av at dette manuskript ikke ord til annet var det endelige, men at det under prøvningene måtte være gjenstand for visse endringer og eventuelle strykninger. Under prøvene søndag kl. 15.30 — altså i god tid før aftenens sending — ble programinstruktøren oppmerksom på at ordene «Moralsk Opprustning» var nevnt i en setning, og foreslo denne sløyfet, fordi den kunne tas til inntekt for en bestemt åndsretning. Enkelte andre redaksjonelle endringer og forkortninger var man fort blitt enige om, men denne fant foredragsholderen det ikke riktig å gå med på.

VÅRTLAND

Pol. tendens: Uavhengig kr.

(Se baksiden!) anna

28-02-008

— 5. JULI 1960

NAR foredragsholderen holdt så sterkt på de to ordene som til sjuende og sist ble det skillende merke i meningsforskjellighetene, var det fordi han fant det naturlig og ærligst overfor TV-publikum til slutt å gi dem beskjed om kilden til den filosofi og det syn han hadde talt ut fra som et personlig engasjert menneske.

Det ble ikke gjort videre opphevelser ved den sak under prøvene, og Victor Smith mente han hadde grunn til å tro at den var i orden — inntil noen minutter før programmet skulle sendes ut om kvelden. Da var det han av programredaktøren ble stillet overfor et enten-eller. Enten måtte de to ordene ut eller programposten ville gå ut. Hvortil hr. Smith fant at han da heller måtte velge det siste alternativ og tok sitt tøy og gjorde seg ferdig til å gå. Da var det programinstruktøren så å si på selve dørterskelen ga ham den korte beskjed at programmet skulle sendes. For derpå uten foredragsholderens vitende å kutte ut det «farlige» avsnitt.

— Stort klarere kan ikke et maktovergrep manifesteres. Det er en sak som ikke uten videre kan skrinlegges. h.